

UCHWAŁA
Rady Powiatu Przemyskiego
NR
z dnia

**w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Rozwoju Powiatu Przemyskiego pn.
Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego do roku 2027”**

Na podstawie art. 12 pkt 9 ca, ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684) w związku z art. 3 pkt 3 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198)

Rada Powiatu Przemyskiego uchwala co następuje:

§1

Przyjmuje się dokument „Aktualizacji Programu Rozwoju Powiatu Przemyskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego do roku 2027”, załącznik nr 1 do Uchwały, stanowiący podstawę kształtowania polityki rozwoju powiatu do roku 2027.

§2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Przemyskiego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Zarządu Powiatu Przemyskiego
Bożena Rycan

PODINSPEKTOR
mgr Ewelina Gierczak

NACZELNIK WYDZIAŁU
Rozwoju Gospodarczego, Edukacji,
Kultury i Promocji
mgr Piotr Worosz

Rada Prawny
mgr Joanna Frydlewicz
16.12.2015

UZASADNIENIE

Projekt uchwały w sprawie przyjęcia aktualizacji programu rozwoju pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2026–2027” został opracowany z uwzględnieniem obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego. Kluczowym punktem odniesienia dla niniejszej aktualizacji jest Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030, która wyznacza kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego całego regionu.

Przeprowadzone porównanie celów, misji i wizji określonych w strategii powiatowej z priorytetami „Podkarpackie 2030” wskazuje na wysoki poziom zgodności, co potwierdza prawidłowość przyjętych założeń oraz ich komplementarność wobec polityki rozwoju województwa.

W szczególności:

Infrastruktura i środowisko

Strategia powiatu zakłada modernizację dróg, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, termomodernizację budynków publicznych, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz działania na rzecz ochrony środowiska. Jest to w pełni zgodne z filarem regionalnym „infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowisko”, stanowiącym jeden z najważniejszych obszarów interwencji Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030.

Usługi społeczne i kapitał ludzki

Priorytety powiatu obejmują rozwój edukacji, usług społecznych, opieki, kultury, sportu, aktywizacji społecznej i bezpieczeństwa publicznego. Odpowiada to założeniom SRW 2030 dotyczącym wzmacniania kapitału ludzkiego i społecznego oraz zapewnienia mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.

Rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość

Strategia powiatowa przewiduje wspieranie przedsiębiorczości, przygotowywanie terenów inwestycyjnych oraz wykorzystanie potencjału przygranicznego. Jest to spójne z regionalnym celem wzmacniania gospodarki, budowania konkurencyjności i innowacyjności województwa, a także uzupełnia działania określone w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego.

Spójność terytorialna i rozwój obszarów wiejskich oraz przygranicznych

Kierunki rozwojowe powiatu uwzględniają potrzeby obszarów peryferyjnych, wiejskich i przygranicznych, a także obejmują rewitalizację przestrzeni i rozwój turystyki. Jest to zbieżne z zasadą wyrównywania dysproporcji terytorialnych, silnie akcentowaną w SRW 2030.

Partnerstwo i współpraca samorządów

Strategia powiatu opiera się na współpracy z gminami, wspólnych projektach i koordynacji działań infrastrukturalnych, społecznych i gospodarczych. Wpisuje się to w regionalne podejście do budowania partnerstw terytorialnych oraz do wzmacniania współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego.

Zrównoważony rozwój

Całość dokumentu powiatowego operuje zasadą zrównoważonego rozwoju – równowagi między ochroną środowiska, rozwojem gospodarczym i dobrostanem społecznym. Jest to fundament Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030.

NACZELNIK WYDZIAŁU
Rozwoju Gospodarczego, Edukacji
Kultury i Promocji

Ingr. Piotr Worosz

POWIAT PRZEMYSKI

Aktualizacja Programu Rozwoju Powiatu Przemyskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego do roku 2027

**Aktualizacja Programu Rozwoju Powiatu
Przemyskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu
Przemyskiego do roku 2027**

przyjęta Uchwałą Nr/...../..... Rady Powiatu Przemyskiego

z dnia 2025 roku

zgodna z

**Programem Rozwoju Powiatu Przemyskiego pn.
Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego do roku
2025**

przyjętym Uchwałą Nr LIV/350/2022 Rady Powiatu Przemyskiego

z dnia 31 marca 2022 roku

Grudzień 2025

Spis treści:

WSTĘP

- I. Diagnoza stanu obecnego i potencjału rozwojowego Powiatu Przemyskiego.
 - 1.1 Uwarunkowania demograficzne
 - 1.2 Gospodarka i rynek pracy
 - 1.3 Infrastruktura techniczna i środowisko
 - 1.4 Sfera społeczna
- II. Analiza SWOT Powiatu Przemyskiego
 - 2.1 Analiza SWOT
 - 2.2 Wnioski z diagnozy
- III. Misja i Wizja Rozwoju Powiatu Przemyskiego do 2027 roku
- IV. Cele Strategiczne i Operacyjne
- V. System Realizacji, monitoringu i Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2026 – 2027
 - 5.1. Założenia ogólne
 - 5.2. System realizacji strategii
 - 5.3. System monitoringu realizacji strategii
 - 5.4. System ewaluacji strategii
 - 5.5. Komunikacja i upowszechnianie wyników
 - 5.6. Wnioski końcowe
- VI. Analiza materiałów rozwojowych gmin Powiatu Przemyskiego i ich znaczenie dla aktualizacji Strategii na lata 2026 – 2027
 - Priorytety Rozwojowe Gmin Powiatu Przemyskiego na lata 2026–2027:
 - 1. Kluczowe kierunki rozwoju gmin
 - 2. Priorytetowe obszary współpracy gmin z Powiatem Przemyskim
 - 3. Problemy wymagające wsparcia ze strony Powiatu Przemyskiego
 - 4. Podsumowanie

ZAKOŃCZENIE

WSTĘP

Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego do roku 2027 stanowi podstawowy dokument programowy określający kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego powiatu w najbliższych latach. Jej przygotowanie i aktualizacja wynikają z konieczności dostosowania działań samorządu do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a w szczególności do perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027.

Przedstawiony dokument jest kontynuacją i rozwinięciem dotychczasowych działań zaplanowanych w „Strategii Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2021–2025”. Aktualizacja uwzględnia zarówno doświadczenia płynące z realizacji obowiązującej strategii, jak i nowe wyzwania oraz szanse, jakie pojawiły się w związku z programami wsparcia dostępnymi w ramach funduszy europejskich, krajowych i regionalnych.

Celem niniejszej Strategii jest zapewnienie spójnego i długofalowego kierunku rozwoju Powiatu Przemyskiego poprzez określenie priorytetów, celów strategicznych oraz kluczowych przedsięwzięć, które będą stanowiły podstawę do planowania i realizacji działań w okresie do 2027 roku. Dokument ten jest także narzędziem wspierającym procesy decyzyjne samorządu, integrującym aktywność różnych środowisk – społecznych, gospodarczych i instytucjonalnych.

Aktualizacja Strategii ma na celu nie tylko dostosowanie jej zapisów do obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego szczebla (krajowych i regionalnych), lecz także zapewnienie większej elastyczności w reagowaniu na nowe zjawiska i procesy, które wpływają na rozwój lokalny. Jest to szczególnie istotne w kontekście dynamicznych przemian gospodarczych, demograficznych i środowiskowych, a także konieczności wzmacniania odporności lokalnej wspólnoty na kryzysy i nieprzewidziane sytuacje.

Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego do roku 2027 stanowi więc kompleksową wizję przyszłości, wyznaczającą kierunki działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców, wspierania przedsiębiorczości, ochrony środowiska, rozwoju infrastruktury oraz wykorzystania potencjału turystycznego i kulturowego regionu.

Strategia jest spójna z:

- ❖ Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego.
- ❖ Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego – Podkarpackie 2030.
- ❖ Programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 (FEP 2021-2027).

I. Diagnoza stanu obecnego i potencjału rozwojowego Powiatu Przemyskiego.

Diagnoza stanu obecnego Powiatu Przemyskiego stanowi podstawę określenia priorytetów i kierunków rozwoju w perspektywie do roku 2027. Analiza obejmuje aspekty demograficzne, gospodarcze, infrastrukturalne, środowiskowe i społeczne, wskazując zarówno mocne strony regionu, jak i istniejące bariery rozwojowe.

Powiat Przemyski, położony w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego graniczy z Ukrainą, co nadaje mu szczególne znaczenie w wymiarze transgranicznym i logistycznym. Charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą demograficzną i niską gęstością zaludnienia. W skład powiatu wchodzi 8 gmin, z czego 7 to gminy wiejskie i 2 miejsko-wiejska.

1.1 Uwarunkowania demograficzne

Struktura ludności

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców powiatu w ostatnich latach utrzymuje się na poziomie ok. 70 tys. osób, przy zauważalnym trendzie spadkowym wynikającym z ujemnego przyrostu naturalnego oraz migracji, głównie ludzi młodych w wieku produkcyjnym do większych ośrodków miejskich lub za granicę.

Struktura wiekowa wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa — rośnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku liczby dzieci i młodzieży. Zjawisko to stanowi wyzwanie dla lokalnego rynku pracy, systemu opieki zdrowotnej oraz usług społecznych. Mimo to, w niektórych gminach obserwuje się stabilizację liczby ludności dzięki osiedlaniu się rodzin z terenów miejskich, poszukujących spokojnego otoczenia i lepszej jakości życia.

Wyszczególnienie	Liczba ludności					
	2023 stan w dniu 31 XII			2024 stan w dniu 30 VI		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni
Powiat przemyski	71 131	35 619	35 512	70 933	35 388	35 545
Bircza (2) *	5 912	2 899	3 013	-	-	-
Bircza (3) *	-	-	-	5 870	2 990	2 880
Bircza - miasto (4)*	-	-	-	988	494	494
Bircza - obszar wiejski (5)*	-	-	-	4 882	2 496	2 386
Dubiecko (3)	8 778	4 472	4 306	8 719	4 275	4 444
Dubiecko - miasto (4)	801	401	400	792	396	396
Dubiecko - obszar wiejski (5)	7 977	4 071	3 906	7 927	3 879	4 048
Fredropol (2)	5 187	2 589	2 598	5 161	2 591	2 570
Krasiczyn (2)	5 121	2 623	2 498	5 096	2 481	2 615
Krzywcza (2)	4 497	2 143	2 354	4 469	2 332	2 137
Medyka (2)	6 245	3 097	3 148	6 263	3 160	3 103
Orły (2)	8 497	4 266	4 231	8 510	4 226	4 284
Przemyśl (2)	10 691	5 381	5 310	10 672	5 296	5 376
Stubno (2)	3 668	1 837	1 831	3 655	1 825	1 830
Żurawica (2)	12 535	6 312	6 223	12 518	6 212	6 306

Źródło: GUS 2024 r.

(*) Bircza (2) - Zmiana rodzaju gminy z wiejskiego na miejsko-wiejski z dniem 01.01.2024 r. (Dz.U. poz.1472 z 2023 r.)

(*) Bircza (3) - Zmiana rodzaju gminy z wiejskiego na miejsko-wiejski z dniem 01.01.2024 r. (Dz.U. poz.1472 z 2023 r.)

(*) Bircza - miasto (4) - Zmiana rodzaju gminy z wiejskiego na miejsko-wiejski z dniem 01.01.2024 r. – nadanie statusu miasta (Dz.U. poz.1472 z 2023 r.)

(*) Bircza - obszar wiejski (5) - Zmiana rodzaju gminy z wiejskiego na miejsko-wiejski z dniem 01.01.2024 r. – obszar wiejski (Dz.U. poz.1472 z 2023 r.)

(2) gmina wiejska

(3) gmina miejsko-wiejska

(4) miasto w gminie miejsko-wiejskiej

(5) obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej

Potencjał demograficzny

Mimo negatywnych trendów, część gmin wiejskich odnotowuje napływ nowych mieszkańców z terenów miejskich, co stwarza potencjał dla rozwoju osadnictwa podmiejskiego i lokalnych usług. Wysoka jakość środowiska naturalnego, relatywnie niskie koszty życia i bezpieczeństwo stanowią czynniki przyciągające nowych mieszkańców.

1.2 Gospodarka i rynek pracy

Struktura gospodarki

W strukturze gospodarczej powiatu dominują mikro- i małe przedsiębiorstwa, z czego największy udział przypada na sektor usługowy (handel, transport, budownictwo, usługi osobiste). Udział przemysłu jest umiarkowany, natomiast rolnictwo pozostaje ważnym elementem lokalnej gospodarki.

Rozwój gospodarczy wspierany jest przez bliskość miasta Przemyśla, stanowiącego lokalny ośrodek zatrudnienia i usług wyższego rzędu. Znaczącą rolę odgrywa położenie przygraniczne, które sprzyja rozwojowi handlu, logistyki i współpracy międzynarodowej. W ostatnich latach wzrosła liczba inwestycji w branży logistyczno-transportowej, co wynika z rozwoju przejść granicznych w Medyce i Malhovicach oraz modernizacji infrastruktury drogowej.

Rolnictwo i przemysł

Rolnictwo powiatu ma charakter tradycyjny, oparty na indywidualnych gospodarstwach rodzinnych o rozdrobnionej strukturze. Dominują uprawy zbóż, roślin pastewnych i hodowla bydła. Coraz większe znaczenie zyskuje rolnictwo ekologiczne oraz produkcja lokalna i agroturystyka.

Przemysł ma ograniczony zasięg, jednak istnieją lokalne przedsiębiorstwa przetwórstwa drzewnego, rolno-spożywczego oraz budowlanego, które tworzą miejsca pracy i przyczyniają się do stabilizacji ekonomicznej regionu.

Rynek pracy

Stopa bezrobocia w Powiecie Przemyskim w ostatnich latach ulegała wyraźnym zmianom. Po gwałtownym wzroście pod koniec 2021 roku (do 20,5%) nastąpił stopniowy spadek i stabilizacja na poziomie 15–16% w latach 2023–2025. Występuje także sezonowość – niższe bezrobocie obserwuje się w miesiącach letnich, wyższe zimą.

W kolejnych latach przewiduje się względną stabilizację poziomu bezrobocia, na które wpływać będą czynniki zewnętrzne, takie jak sytuacja geopolityczna, koszty energii, migracje oraz koniunktura w sektorach budownictwa i usług. Jednocześnie na rynku pracy utrzymuje się szeroki deficyt pracowników w branżach takich jak produkcja, budownictwo, transport, ochrona zdrowia, edukacja oraz w zawodach technicznych i rzemieślniczych. W wielu profesjach popyt przewyższa podaż, co wynika m.in. z wymagań stanowiskowych oraz warunków pracy.

Potencjał gospodarczy

Atutem powiatu pozostaje jego położenie w strefie przygranicznej oraz rozwijająca się infrastruktura drogowa i kolejowa. Wraz z otwarciem przejścia granicznego w Malhowicach znacząco wzrasta potencjał logistyczny i handlowy regionu, a także jego rola jako ważnego korytarza transportowego.

Sytuacja geopolityczna związana z wojną w Ukrainie ma istotny wpływ na funkcjonowanie powiatu. Z jednej strony zwiększony ruch graniczny, napływ osób oraz intensyfikacja współpracy humanitarnej i gospodarczej stworzyły nowe możliwości rozwoju sektora usług, logistyki oraz lokalnej przedsiębiorczości. Z drugiej strony konflikt zbrojny generuje wyzwania związane z bezpieczeństwem, obciążeniem infrastruktury publicznej oraz koniecznością dostosowania się do dynamicznie zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Dalszego wsparcia wymaga uzbrojenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój współpracy międzygminnej w zakresie promocji gospodarczej, aby w pełni wykorzystać położenie powiatu i jego potencjał jako obszaru granicznego o rosnącym znaczeniu strategicznym.

1.3 Infrastruktura techniczna i środowisko

Transport i komunikacja

Przez powiat przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 28 oraz drogi wojewódzkie nr 884 i 885. Sieć dróg powiatowych jest systematycznie modernizowana, co stopniowo poprawia bezpieczeństwo i komfort podróżowania.

Transport publiczny rozwija się stopniowo w ostatnich latach następuje poprawa dostępności połączeń oraz bardziej efektywna organizacja przewozów, co pozytywnie wpływa na mobilność mieszkańców, także z terenów peryferyjnych.

W latach 2021–2025 funkcjonowanie transportu zbiorowego podlegało systematycznym dostosowaniom wynikającym ze zmieniającego się zapotrzebowania mieszkańców oraz możliwości finansowych powiatu. Liczba linii komunikacyjnych utrzymywała się na poziomie zbliżonym do obecnego – w 2023 r. funkcjonowało 12 linii, natomiast w latach 2024 i 2025 liczba ta wynosiła 13 linii. Zmiany w siatce połączeń dotyczyły głównie korekt tras i skróceń kursów przebiegających przez miasto Przemyśl do granic powiatu przemyskiego.

Ocena funkcjonowania transportu publicznego w ostatnich latach wypada pozytywnie – usługi były realizowane zgodnie z umowami, bez skarg ze strony pasażerów. W razie potrzeby wprowadzano

korekty rozkładów jazdy, jak miało to miejsce w przypadku linii nr 7, dostosowanej do oczekiwań mieszkańców.

W perspektywie lat 2026–2027 planowane jest zwiększenie siatki połączeń do 14 linii komunikacyjnych, co będzie możliwe dzięki planowanej budowie drogi Niziny – Chałupki Dusowskie. Nowa infrastruktura drogowa poprawi dostępność komunikacyjną obszarów peryferyjnych i umożliwi rozszerzenie oferty przewozowej, co ma szczególne znaczenie dla zapewnienia równych szans rozwojowych i usprawnienia mobilności mieszkańców.

W latach 2021 – 2025 na terenie powiatu zrealizowano szereg inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, przebudowę i modernizację wielu dróg oraz chodników. W Tym okresie powstało również 46 mostów żelbetonowych, w miejsce drewnianych wysłużonych mostów, co w istotny sposób poprawiło spójność sieci transportowej oraz bezpieczeństwo ruchu.

W 2026 r. przewidziano realizację szeregu inwestycji drogowych, wśród których największe to:

- Przebudowa drogi powiatowej nr 1777R,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 2417R Żurawica – Bolestraszyce i 2124R Żurawica – Buszkowice oraz DP nr 2418R Żurawica Osobowa – Żurawica Rozrządowa,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 2094R Fredropol – Hermanowice,
- Przebudowa mostu JNI 01003151 w m. Makowa,
- Rozbudowa mostu JNI nr 01003128 – Bolestraszyce.

Planowane inwestycje będą kontynuacją działań na rzecz modernizacji infrastruktury drogowej i mostowej, znacząco wpłyną na poprawę bezpieczeństwa, skrócenie czasu przejazdu oraz zwiększenie atrakcyjności komunikacyjnej powiatu.

Cyfryzacja

W ostatnich latach realizowano projekty zwiększające dostęp do szerokopasmowego internetu. Nadal jednak występują obszary o niskim poziomie pokrycia siecią. Wzrost znaczenia e-usług publicznych i edukacji zdalnej wymaga kontynuacji inwestycji w cyfryzację oraz rozwijania kompetencji cyfrowych mieszkańców.

Środowisko naturalne

Powiat Przemyski wyróżnia się bogactwem przyrodniczym — duży udział lasów (ponad 45% powierzchni), czyste powietrze, liczne rzeki i tereny o wysokich walorach krajobrazowych. Występuje tu Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego oraz liczne obszary Natura 2000.

Wyzwania stanowi gospodarka odpadami, potrzeba poprawy efektywności energetycznej budynków oraz konieczność adaptacji do zmian klimatu (m.in. zagrożenie powodziowe).

1.4 Sfera społeczna

Edukacja

Na terenie powiatu działa dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych: szkoły podstawowe, licea, technika, szkoły branżowe oraz Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna dla Powiatu Przemyskiego. Wyzwania to spadek liczby uczniów, potrzeba dopasowania oferty edukacyjnej do rynku pracy oraz zwiększenie znaczenia kształcenia zawodowego i dualnego.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Podstawową opiekę zdrowotną zapewniają przychodnie i ośrodki zdrowia zlokalizowane w każdej gminie, natomiast świadczenia specjalistyczne realizowane są głównie w Przemyśle. Starzenie się populacji powoduje rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i długoterminowe. Ważną rolę pełnią ośrodki pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe wspierające seniorów i osoby niepełnosprawne.

Istotnym elementem systemu opieki jest Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Przemyśle, jedna z jednostek podległych powiatowi. Placówka została niedawno rozbudowana – powstało nowe skrzydło. Inwestycja ta znacząco poprawia warunki pobytu pacjentów i umożliwi zwiększenie liczby dostępnych miejsc, co jest odpowiedzią na rosnące potrzeby w zakresie opieki długoterminowej.

Kultura, sport i aktywność społeczna

Powiat charakteryzuje się bogatym dziedzictwem kulturowym i wielokulturową historią. Działają tu liczne instytucje kultury, biblioteki, domy ludowe oraz organizacje pozarządowe.

Corocznie odbywają się wydarzenia promujące lokalne tradycje, kulturę ludową i produkty regionalne.

Istotną rolę w budowaniu tożsamości lokalnej pełnią także ambasadorzy kultury, którzy aktywnie reprezentują powiat na wydarzeniach regionalnych i ogólnopolskich. Wśród nich szczególne miejsce zajmuje Harcerska Orkiestra Dęta w Żurawicy – wieloletni, rozpoznawalny zespół muzyczny angażujący młodzież w działalność artystyczną. Ważnym reprezentantem tradycji jest również Zespół Ludowy „Trójczyce”, kultywujący lokalny folklor i wzbogacający ofertę kulturalną powiatu swoimi występami.

Aktywność mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym jest wysoka, co sprzyja budowaniu wspólnoty oraz rozwijaniu potencjału społecznego i kulturowego regionu.

II. Analiza SWOT Powiatu Przemyskiego

Analiza SWOT stanowi istotny element procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Przemyskiego do roku 2027. Jej celem jest kompleksowa ocena wewnętrznego potencjału oraz uwarunkowań zewnętrznych, które wpływają na możliwości i kierunki rozwoju powiatu. Analiza ta pozwala zidentyfikować mocne i słabe strony (czynniki wewnętrzne), a także szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne), które mogą determinować skuteczność realizacji celów strategicznych i operacyjnych.

Zestawienie tych elementów umożliwia wypracowanie racjonalnych kierunków działań, wykorzystujących posiadane atuty oraz minimalizujących bariery rozwoju. Analiza SWOT Powiatu Przemyskiego stanowi zatem narzędzie wspierające proces planowania strategicznego, pozwalające na bardziej efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych, potencjału społecznego, gospodarczego i przyrodniczego, a także na dostosowanie polityki rozwoju do dynamicznie zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych i przestrzennych.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego i potencjału rozwojowego Powiatu Przemyskiego wyodrębniono następujące czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, które przedstawiono w poniższej analizie SWOT.

2.1 Analiza SWOT

Mocne Strony (Strengths – Czynniki wewnętrzne, pozytywne)	Słabe Strony (Weaknesses – Czynniki wewnętrzne, negatywne)
-Wyjątkowe położenie geograficzne i transgraniczne: Sąsiedztwo z Ukrainą i obecność międzynarodowych przejść granicznych (Medyka, Malhowice) stanowią strategiczny atut dla rozwoju wymiany handlowej, kulturalnej i turystycznej. -Walory przyrodnicze i krajobrazowe: Znaczny stopień lesistości, czyste środowisko, obszary chronione (m.in. Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego) i rzeki, co sprzyja rozwojowi turystyki aktywnej i ekoturystyki. -Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne: Liczne zabytki architektury, unikalna kultura	-Słaba atrakcyjność inwestycyjna: Niedostatecznie rozwinięta oferta terenów inwestycyjnych, brak dużych zakładów przemysłowych i niskie wskaźniki przedsiębiorczości. -Problemy na rynku pracy: niedopasowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb rynku, praca zmianowa, odpływ pracowników do większych miast. -Niedostateczna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna: Ograniczona baza noclegowa i gastronomiczna,

pogranicza, potencjał dla turystyki religijnej i kulturowej. -Sąsiedztwo miasta Przemyśla: Bliskość regionalnego centrum administracyjnego, gospodarczego i kulturalnego, z dostępem do wyższych uczelni i usług specjalistycznych. -Tradycje rolnicze: Długoletnie doświadczenie w produkcji rolnej, potencjał dla rozwoju wysokiej jakości produktów lokalnych.	niewystarczająca promocja oferty turystycznej. -Deficyty w infrastrukturze społecznej: Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, zróżnicowany poziom dostępu do infrastruktury sportowej i kulturalnej. -Rozdrobnienie gospodarstw rolnych: Duża fragmentaryzacja gruntów rolnych utrudnia modernizację i rozwój efektywnego rolnictwa. -Niska aktywność społeczna: Potrzeba wzmocnienia aktywności organizacji pozarządowych i zaangażowania mieszkańców w życie publiczne.
Szanse (Opportunities – Czynniki zewnętrzne, pozytywne)	Zagrożenia (Threats – Czynniki zewnętrzne, negatywne)
-Fundusze Europejskie 2021-2027: Dostępność znaczących środków finansowych w ramach FEP 2021-2027 oraz innych programów krajowych na rozwój infrastruktury, innowacji, cyfryzacji i kapitału ludzkiego. -Rozwój turystyki regionalnej i transgranicznej: Rosnące zainteresowanie turystyką zrównoważoną, agroturystyką i eksploracją regionów przygranicznych, wspierane przez polityki UE i regionalne. -Wzmocnienie roli współpracy transgranicznej: Intensyfikacja współpracy ze Słowacją, rozwój wspólnych projektów w ramach programów Interreg NEXT, sprzyjająca wymianie gospodarczej i kulturalnej. -Trendy ekologiczne i zrównoważony rozwój: Rosnąca świadomość ekologiczna i zapotrzebowanie na zielone technologie, co sprzyja inwestycjom w OZE i rozwój ekologicznego rolnictwa. -Rozwój cyfryzacji: Możliwości wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych do poprawy dostępności usług publicznych, edukacji i rozwoju e-biznesu.	-Dalsza depopulacja i starzenie się społeczeństwa: Utrzymujący się ujemny bilans migracji i niski wskaźnik urodzeń, prowadzący do zmniejszenia liczby ludności w wieku produkcyjnym. -Niestabilna sytuacja geopolityczna: Wpływ globalnych i regionalnych konfliktów (w tym wojna w Ukrainie) na współpracę transgraniczną, migracje i bezpieczeństwo. -Zmiany klimatyczne: Wzrost ryzyka ekstremalnych zjawisk pogodowych (susze, powodzie), wpływających na rolnictwo i środowisko. -Konkurencja innych regionów: Rywalizacja z bardziej rozwiniętymi regionami o inwestorów, kapitał ludzki i turystów. -Zwiększone obciążenia finansowe: Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i usług publicznych przy malejących zasobach budżetowych.

2.2 Wnioski z diagnozy

Powiat Przemyski posiada liczne zasoby sprzyjające rozwojowi – szczególnie w obszarze przyrodniczym, turystycznym i społecznym. Kluczowe wyzwania to przeciwdziałanie depopulacji, rozwój infrastruktury transportowej i cyfrowej, wspieranie przedsiębiorczości oraz dostosowanie systemu edukacji i opieki społecznej do zmieniających się potrzeb demograficznych.

Zintegrowane wykorzystanie potencjału endogenicznego, w tym współpracy transgranicznej, może przyczynić się do wzmocnienia pozycji Powiatu Przemyskiego jako regionu atrakcyjnego do życia, pracy i inwestowania.

III. Misja i Wizja Rozwoju Powiatu Przemyskiego do 2027 roku

Misja Powiatu Przemyskiego

Misją Powiatu Przemyskiego jest prowadzenie zintegrowanej i odpowiedzialnej polityki rozwoju, ukierunkowanej na podnoszenie jakości życia mieszkańców, modernizację infrastruktury oraz wzmacnianie potencjału społecznego, gospodarczego i kulturowego całego regionu. Powiat, działając w partnerstwie z gminami, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz sektorem prywatnym, dąży do budowania spójnej i bezpiecznej przestrzeni o wysokiej dostępności usług publicznych, sprzyjającej aktywności obywatelskiej, przedsiębiorczości, edukacji i turystyce.

Powiat Przemyski realizuje swoją misję poprzez rozwój nowoczesnej infrastruktury drogowej i technicznej, wspieranie inwestycji publicznych i prywatnych, ochronę środowiska i dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz umacnianie lokalnej tożsamości i współpracy między samorządami, tworząc fundament trwałego, odpowiedzialnego i zrównoważonego rozwoju.

Wizja Powiatu Przemyskiego

Powiat Przemyski w perspektywie roku 2027 jest nowoczesnym, bezpiecznym i dynamicznie rozwijającym się regionem, którego siła opiera się na współpracy wszystkich gmin oraz partnerskim podejściu do zarządzania rozwojem. Jest to obszar charakteryzujący się wysoką jakością infrastruktury technicznej i drogowej, dobrze rozwiniętą siecią usług społecznych i edukacyjnych oraz skutecznie prowadzoną polityką w zakresie ochrony środowiska, gospodarki przestrzennej i bezpieczeństwa publicznego.

Wizją powiatu jest stworzenie spójnej, konkurencyjnej i otwartej na inwestycje przestrzeni, wykorzystującej swoje położenie przygraniczne, unikatowe walory krajobrazowe i bogate dziedzictwo kulturowe. Powiat postrzegany jest jako atrakcyjne miejsce do życia, pracy, edukacji

i wypoczynku – przyjazne mieszkańcom w każdym wieku, wspierające rozwój przedsiębiorczości, społeczeństwa obywatelskiego oraz lokalnej aktywności społeczno-kulturalnej.

Powiat Przemyski stanowi region, w którym tradycja harmonijnie współistnieje z nowoczesnością, a działania strategiczne realizowane są w sposób odpowiedzialny, efektywny i ukierunkowany na długofalowe dobro wspólnoty lokalnej. Jest to powiat stabilny, odporny na wyzwania, zdolny do reagowania na zmiany społeczno-gospodarcze oraz konsekwentnie wzmacniający swoją pozycję w regionie i na obszarach przygranicznych.

IV. Cele strategiczne i operacyjne

Na podstawie analizy SWOT oraz Misji i Wizji, wyznaczono następujące cele strategiczne i operacyjne, które stanowią ramy dla działań rozwojowych Powiatu Przemyskiego do roku 2027:

Cel Strategiczny 1

Rozwój nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej powiatu

Cel Operacyjny

- 1.1. Modernizacja i rozbudowa sieci dróg oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- 1.2. Budowa chodników, opasek chodnikowych, przejść dla pieszych i zatok autobusowych w miejscach o największym natężeniu ruchu.
- 1.3. Rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej, w tym szlaków rekreacyjnych i tras turystycznych.
- 1.4. Poprawa dostępności transportowej – rozwój połączeń autobusowych i modernizacja infrastruktury przystankowej.
- 1.5. Wsparcie gmin w przygotowywaniu dokumentacji technicznej dla inwestycji infrastrukturalnych.

Cel Strategiczny 2

Wzmocnienie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i energetycznej oraz efektywne zarządzanie zasobami środowiska

Cel Operacyjny

- 2.1. Wsparcie rozwój i modernizacji sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na obszarze powiatu.
- 2.2. Wsparcie modernizacji oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody.

- 2.3. Realizacja programów poprawy efektywności energetycznej – termomodernizacje obiektów publicznych.
- 2.4. Rozwój infrastruktury OZE oraz oświetlenia energooszczędnego (LED).
- 2.5. Wspólne z gminami projekty edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska.
- 2.6. Rozwój systemu gospodarki odpadami, w tym PSZOK i programy selektywnej zbiórki.

Cel Strategiczny 3

Rozwój usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i zdrowotnych sprzyjających podnoszeniu jakości życia mieszkańców

Cel Operacyjny

- 3.1. Wspieranie modernizacji i rozbudowy infrastruktury edukacyjnej, opiekuńczej i społecznej.
- 3.2. Wsparcie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi (żłobki), świetlic, domów kultury i ośrodków społecznych.
- 3.3. Wspólne działania na rzecz aktywizacji organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych.
- 3.4. Wsparcie działań na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 3.5. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz promocja aktywności fizycznej.
- 3.6. Wzmocnienie bezpieczeństwa publicznego poprzez rozwój monitoringu, oświetlenia i wsparcie służb.
- 3.7. Wsparcie gmin w działaniach związanych z ochroną ludności i infrastrukturą krytyczną.

Cel Strategiczny 4

Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu i tworzenie warunków sprzyjających inwestycjom

Cel Operacyjny

- 4.1. Współpraca z gminami w przygotowywaniu terenów inwestycyjnych oraz dokumentacji planistycznej.
- 4.2. Promocja gospodarcza powiatu i wsparcie mikro- i małych przedsiębiorstw.
- 4.3. Rozwój funkcji przygranicznych – logistyka, handel, obsługa ruchu granicznego.
- 4.4. Wsparcie dla rolnictwa ekologicznego i lokalnego przetwórstwa.
- 4.5. Organizacja wydarzeń gospodarczych, targów i inicjatyw promocyjnych.
- 4.6. Budowanie partnerstw z instytucjami krajowymi i zagranicznymi w celu pozyskiwania inwestorów.

Cel Strategiczny 5

Rewitalizacja przestrzeni publicznych oraz ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Cel Operacyjny

- 5.1. Wsparcie gmin w realizacji projektów rewitalizacyjnych na obszarach zdegradowanych.
- 5.2. Ochrona zabytków, w tym parków, obiektów sakralnych, dworów, zespołów pałacowych i elementów krajobrazu kulturowego.
- 5.3. Adaptacja obiektów przemysłowych i zabytkowych na cele społeczne, edukacyjne i kulturalne.
- 5.4. Rozwój infrastruktury turystycznej – parkingi, punkty usługowe, obiekty rekreacyjne.
- 5.5. Promocja dziedzictwa kulturowego powiatu poprzez wspólne materiały informacyjne, wydarzenia i markowe produkty lokalne.
- 5.6. Wspieranie rozwoju turystyki przygranicznej, historycznej, kulturowej i przyrodniczej.

Cel Strategiczny 6

Rozwój współpracy międzygminnej i powiatowej na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu

Cel Operacyjny

- 6.1. Koordynacja wspólnych projektów infrastrukturalnych (drogowych, środowiskowych, energetycznych).
- 6.2. Wspólne działania w zakresie kultury, edukacji, turystyki i sportu.
- 6.3. Synergia w zakresie promocji powiatu i gmin – wspólne kalendarze wydarzeń, pakiety turystyczne, materiały promocyjne.
- 6.4. Współpraca w zakresie zarządzania kryzysowego – wspólne procedury, szkolenia, ćwiczenia, wymiana informacji.
- 6.5. Zacieśnianie współpracy w zakresie bezpieczeństwa publicznego, ochrony środowiska i gospodarki odpadami.
- 6.6. Wsparcie gmin w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i przygotowaniu wniosków inwestycyjnych.

Cel Strategiczny 7

Wzmocnienie potencjału administracyjnego powiatu i gmin

Cel Operacyjny

- 7.1. Podnoszenie kompetencji urzędników w zakresie nowych technologii, cyfryzacji i obsługi administracyjnej.

- 7.2. Wspieranie procesów cyfryzacji administracji: e-usług, systemów bezpieczeństwa cyfrowego, e-doręczeń.
- 7.3. Ujednolicanie standardów współpracy administracyjnej między gminami i powiatem.
- 7.4. Zwiększenie efektywności zarządzania dzięki narzędziom IT, analizie danych i modernizacji procedur.
- 7.5. Wsparcie gmin w prowadzeniu analiz strategicznych i aktualizacji dokumentów lokalnych.

V. System Realizacji, Monitoringu i Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2026 – 2027

Skuteczna realizacja Strategii wymaga jasno określonego systemu zarządzania.

5.1. Założenia ogólne

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2026–2027 opiera się na skutecznym wdrażaniu celów strategicznych i operacyjnych określonych w dokumencie. System realizacji, monitoringu i ewaluacji ma zapewnić spójne, przejrzyste i efektywne zarządzanie procesem rozwoju powiatu, umożliwiając bieżące śledzenie postępów, ocenę efektów działań oraz wprowadzanie ewentualnych korekt.

Celem systemu jest:

- ❖ zapewnienie zgodności działań z przyjętymi celami strategicznymi i operacyjnymi,
- ❖ skuteczna koordynacja realizacji strategii przez jednostki organizacyjne powiatu oraz partnerów zewnętrznych,
- ❖ dostarczanie informacji o przebiegu realizacji strategii,
- ❖ umożliwienie podejmowania decyzji opartych na faktach i wynikach.

5.2. System realizacji strategii

Za wdrożenie i koordynację realizacji Strategii odpowiada Zarząd Powiatu Przemyskiego, przy wsparciu Starostwa Powiatowego w Przemyśle oraz jednostek organizacyjnych powiatu.

W proces wdrażania strategii zaangażowane są także:

- ❖ Rada Powiatu Przemyskiego, jako organ uchwałodawczy i kontrolny,
- ❖ jednostki organizacyjne powiatu (np. PCPR, PUP, szkoły, domy pomocy społecznej),

- ❖ samorządy gminne wchodzące w skład powiatu,
- ❖ partnerzy społeczni i gospodarczy (organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje kultury, służby publiczne).

Wdrożenie strategii następuje poprzez realizację programów, projektów i działań odpowiadających poszczególnym celom operacyjnym. Działania te mogą być finansowane z budżetu powiatu, funduszy krajowych i europejskich oraz środków partnerów zewnętrznych.

5.3. System monitoringu realizacji strategii

Monitoring strategii stanowi stały proces gromadzenia, analizowania i interpretowania informacji o stopniu realizacji celów i działań zapisanych w strategii.

Cele monitoringu:

- ❖ kontrola postępów w realizacji strategii,
- ❖ identyfikacja barier i problemów w jej wdrażaniu,
- ❖ dostarczanie danych do bieżącego zarządzania procesem rozwoju,
- ❖ zapewnienie przejrzystości działań i komunikacji z mieszkańcami.

Zakres monitoringu:

Monitoring prowadzony jest na podstawie wskaźników realizacji celów strategicznych i operacyjnych, określonych w strategii. Wskaźniki te obejmują m.in. dane demograficzne, gospodarcze, społeczne, infrastrukturalne i środowiskowe.

Podmioty odpowiedzialne:

- ❖ Koordynator monitoringu –Wydział Rozwoju Gospodarczego, Edukacji, Kultury i Promocji,
- ❖ Zarząd Powiatu – analizuje wyniki monitoringu i przedstawia Radzie Powiatu raport z realizacji.

Częstotliwość:

- ❖ Raport końcowy – podsumowujący cały okres realizacji strategii (2026–2027).

5.4. System ewaluacji strategii

Ewaluacja ma na celu ocenę skuteczności, efektywności i trwałości działań podejmowanych w ramach strategii. Proces ewaluacji pozwala na identyfikację mocnych i słabych stron wdrażania dokumentu oraz rekomendowanie zmian i usprawnień.

Rodzaje ewaluacji:

- ❖ Ewaluacja bieżąca – prowadzona w trakcie realizacji strategii, pozwala na korygowanie działań,
- ❖ Ewaluacja okresowa – dokonywana po zakończeniu okresu wdrażania strategii, stanowi podstawę do opracowania kolejnego dokumentu strategicznego.

Zakres ewaluacji:

- ❖ analiza stopnia osiągnięcia celów i wskaźników,
- ❖ ocena efektywności wykorzystania środków finansowych,
- ❖ ocena wpływu działań na sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną powiatu,
- ❖ rekomendacje dla przyszłych działań strategicznych.

Narzędzia ewaluacji:

- ❖ analiza danych statystycznych i wskaźników,
- ❖ konsultacje z partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- ❖ ankiety i wywiady z mieszkańcami,
- ❖ analiza porównawcza z innymi powiatami.

5.5. Komunikacja i upowszechnianie wyników

Wyniki monitoringu i ewaluacji będą przedstawiane Radzie Powiatu oraz publikowane w formie raportów na stronie internetowej Powiatu Przemyskiego. Zapewni to przejrzystość działań, umożliwi społeczną kontrolę oraz wzmocni zaangażowanie partnerów lokalnych w realizację strategii.

5.6. Wnioski końcowe

System realizacji, monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2026–2027 stanowi istotny element zarządzania rozwojem powiatu. Umożliwia efektywne wdrażanie celów rozwojowych, ocenę postępów i wprowadzanie zmian w odpowiedzi na nowe wyzwania i potrzeby mieszkańców. Dzięki jego funkcjonowaniu Strategia pozostanie dokumentem żywym, elastycznym i dostosowanym do dynamicznie zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

VI. Analiza materiałów rozwojowych gmin Powiatu Przemyskiego i ich znaczenie dla aktualizacji Strategii na lata 2026 – 2027

W procesie aktualizacji Programu Rozwoju pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2026–2027” szczególne znaczenie miało pozyskanie i przeanalizowanie materiałów przekazanych przez gminy wchodzące w skład Powiatu Przemyskiego. Zebrane informacje stanowią istotne źródło wiedzy o kierunkach rozwoju lokalnego, najważniejszych potrzebach społecznych i gospodarczych oraz planowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych, które w najbliższych latach będą determinować tempo i jakość zmian na obszarze powiatu.

W opracowaniach przygotowanych przez gminy wskazano zarówno kluczowe cele rozwojowe, jak i konkretne priorytetowe projekty oraz zadania, które samorządy zamierzają realizować, aby wzmacniać lokalną infrastrukturę, poprawiać standard życia mieszkańców oraz zwiększać potencjał gospodarczy i społeczny swoich społeczności. Materiały te pozwalają również zidentyfikować obszary możliwej i pożądanej współpracy z Powiatem Przemyskim, wymagające wspólnych inicjatyw lub partnerskiego podejścia do pozyskiwania środków zewnętrznych. Podkreślając przy tym konieczność skoordynowanych działań w zakresie infrastruktury technicznej, społecznej, gospodarczej oraz ochrony zasobów przyrodniczo-kulturowych

Jednocześnie gminy wskazały również na problemy i bariery rozwojowe, których przezwyciężenie wymaga wsparcia ze strony Powiatu – zarówno w wymiarze organizacyjnym czy instytucjonalnym, jak i poprzez udział w inwestycjach o charakterze ponadlokalnym. Zestawienie tych danych stanowi podstawę do formułowania celów strategicznych na najbliższe lata oraz wyznacza ramy współpracy samorządów w budowaniu spójnego, zrównoważonego i skutecznego modelu rozwoju całego Powiatu Przemyskiego.

Priorytety Rozwojowe Gmin Powiatu Przemyskiego na lata 2026–2027

Poniżej przedstawiono syntetyczne, wspólne dla wszystkich samorządów lokalnych obszary priorytetowe.

1. Kluczowe kierunki rozwoju gmin

1.1. Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej

- modernizacja i przebudowa dróg gminnych i powiatowych,

- budowa chodników, opasek chodnikowych oraz przejść dla pieszych w celu poprawy bezpieczeństwa,
- rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej, w tym budowa ścieżek rowerowych i tras rekreacyjnych,
- poprawa dostępności transportowej, w tym rozwój transportu publicznego.

1.2. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna i energetyczna

- budowa i modernizacja sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków,
- inwestycje w stacje uzdatniania wody,
- termomodernizacja obiektów publicznych,
- rozwój odnawialnych źródeł energii i oświetlenia LED.

1.3. Rewitalizacja przestrzeni publicznych

- zagospodarowanie obszarów zdegradowanych,
- rewitalizacja centrów miejscowości oraz przestrzeni rekreacyjnych,
- odnowa i adaptacja budynków zabytkowych i przemysłowych na cele społeczne, edukacyjne lub kulturalne,
- renowacja parków i obiektów dziedzictwa kulturowego.

1.4. Rozwój usług społecznych, edukacyjnych i kulturalnych

- modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz tworzenie nowych placówek (żłobki, świetlice, budynki opiekuńcze),
- rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
- zwiększenie dostępności usług społecznych dla rodzin, seniorów i osób niepełnosprawnych,
- rozwój oferty kulturalnej i aktywizacja lokalnych społeczności.

1.5. Rozwój gospodarczy i przygotowanie terenów inwestycyjnych

- wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw,
- przygotowanie terenów inwestycyjnych wraz z dokumentacją planistyczną i techniczną,
- wykorzystanie potencjału przygranicznego w zakresie logistyki, handlu i usług,
- rozwój lokalnego rolnictwa i przetwórstwa, w tym rolnictwa ekologicznego.

1.6. Ochrona środowiska i działania proekologiczne

- edukacja ekologiczna mieszkańców,

- poprawa gospodarki odpadami i rozwój infrastruktury PSZOK,
- inwestycje ograniczające niską emisję i wspierające efektywność energetyczną,
- zagospodarowanie terenów zielonych i ochrona bioróżnorodności.

1.7. Bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe

- rozwój monitoringu i oświetlenia w miejscach newralgicznych,
- wsparcie dla służb ratunkowych i bezpieczeństwa,
- budowa obiektów zbiorowej ochrony oraz zakup sprzętu w związku z nowymi zadaniami obrony cywilnej,
- działania przygotowawcze w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe.

2. Priorytetowe obszary współpracy gmin z Powiatem Przemyskim

2.1. Inwestycje drogowe i infrastrukturalne

- modernizacja i utrzymanie dróg powiatowych,
- budowa chodników, zatok autobusowych i ścieżek rowerowych,
- usprawnienie transportu publicznego na terenie powiatu.

2.2. Kultura, edukacja i aktywność społeczna

- organizacja wspólnych wydarzeń kulturalnych, sportowych i regionalnych,
- współpraca szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- promocja dziedzictwa kulturowego regionu oraz tworzenie wspólnej oferty turystycznej.

2.3. Ochrona środowiska i gospodarka odpadami

- realizacja wspólnych programów niskoemisyjnych,
- działania edukacyjne w zakresie ekologii,
- współpraca przy organizacji systemów gospodarki odpadami, w tym PSZOK.

2.4. Rozwój gospodarczy i tereny inwestycyjne

- wsparcie gmin w przygotowaniu terenów inwestycyjnych,
- promocja potencjału gospodarczego powiatu i gmin,
- współpraca w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i inicjatyw transgranicznych.

2.5. Bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe

- organizacja wspólnych szkoleń i ćwiczeń służb,
- działania związane z ochroną ludności i infrastrukturą krytyczną,

- wymiana informacji w sytuacjach nadzwyczajnych.

3. Problemy wymagające wsparcia ze strony Powiatu Przemyskiego

- niedostateczna infrastruktura poprawiająca bezpieczeństwo pieszych (chodniki, przejścia dla pieszych),
- potrzeba zwiększonego współfinansowania inwestycji drogowych,
- konieczność wsparcia w przygotowywaniu dokumentacji technicznej i wniosków o środki zewnętrzne,
- potrzeby w zakresie modernizacji infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej,
- wsparcie w działaniach rewitalizacyjnych oraz w obszarze ochrony zabytków,
- potrzeba rozwoju infrastruktury bezpieczeństwa publicznego, w tym obiektów zbiorowej ochrony.

4. Podsumowanie

Materiał przekazany przez gminy wskazuje na wspólne, spójne kierunki rozwojowe dotyczące infrastruktury, usług publicznych, gospodarki, turystyki oraz ochrony środowiska. Przedstawiciele gmin wyrażają gotowość do realizacji licznych przedsięwzięć, których skuteczność w dużym stopniu zależy od współpracy z Powiatem Przemyskim. Przedstawione potrzeby stanowią istotny wkład w aktualizację Strategii Rozwoju Powiatu Przemyskiego, tworząc solidną podstawę do działań planowanych na lata 2026–2027.

ZAKOŃCZENIE

Aktualizacja programu rozwoju pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Przemyskiego na lata 2026–2027” stanowi kompleksową odpowiedź na aktualne wyzwania, potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnych oraz na kierunki rozwojowe wyznaczone w dokumentach regionalnych i krajowych, w szczególności w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030. Przeprowadzona analiza materiałów dostarczonych przez gminy powiatu, ich kluczowych potrzeb, kierunków działań oraz planowanych inwestycji umożliwiła opracowanie spójnego i realnego programu, uwzględniającego zarówno lokalną specyfikę, jak i nadrzędne cele rozwojowe regionu.

Strategia na lata 2026–2027 opiera się na jasno wyznaczonej misji i wizji, które podkreślają znaczenie współpracy samorządów, wzmacniania potencjału społecznego i gospodarczego, troski o środowisko naturalne oraz modernizacji infrastruktury jako fundamentów rozwoju powiatu. Zaproponowane cele strategiczne i operacyjne tworzą przejrzystą strukturę działań, umożliwiającą prowadzenie polityki rozwojowej w sposób skoordynowany, efektywny i ukierunkowany na osiągnięcie wymiernych rezultatów.

Dokument podkreśla, że rozwój Powiatu Przemyskiego jest procesem wspólnym – realizowanym przy aktywnym udziale gmin, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców oraz mieszkańców. Współpraca ta stanowi kluczowy warunek powodzenia planowanych przedsięwzięć, w tym modernizacji infrastruktury drogowej i technicznej, rewitalizacji przestrzeni publicznych, rozwoju usług społecznych, działań proekologicznych oraz wzmacniania bezpieczeństwa i odporności regionu.

Opracowane kierunki działań w pełni wpisują się w założenia Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030, zapewniając komplementarność i spójność polityk publicznych. Uwzględnienie priorytetów regionalnych gwarantuje, że przedsięwzięcia powiatu będą mogły być skutecznie realizowane dzięki wykorzystaniu dostępnych instrumentów finansowych i instytucjonalnych, a ich efekty będą wzmacniać rozwój całego województwa.

Strategia na lata 2026–2027 wyznacza ramy dla odpowiedzialnych i efektywnych działań, pozostając dokumentem otwartym na bieżące potrzeby oraz elastycznym wobec zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Jej realizacja będzie wymagała konsekwencji, zaangażowania wszystkich partnerów oraz rzetelnego monitoringu, który pozwoli ocenić postępy i dostosowywać działania do aktualnych wyzwań.

Powiat Przemyski, poprzez przyjęcie niniejszej aktualizacji, deklaruje gotowość do kontynuowania rozwoju opartego na współpracy, odpowiedzialności, wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów oraz budowaniu silnej, zintegrowanej i nowoczesnej wspólnoty lokalnej. Dokument ten stanowi ważny krok w kierunku dalszego wzmacniania pozycji powiatu jako regionu bezpiecznego, atrakcyjnego, konkurencyjnego oraz przyjaznego mieszkańcom.